3. Slechtziende moeder: ‘Ik heb ogen in mijn rug’

door Karlijn de Winter

Elian Deenik (slechtziend) is moeder van Josephine (4½) en Sarah (1½). Haar dochtertjes hebben allebei gezonde ogen. “Toch leer ik hen al hun zintuigen gebruiken. En we verzinnen samen verhaaltjes.”

Elian Deenik zit op de bank in haar woonkamer; achter haar rug speelt haar jongste dochtertje Sarah op de grond. “Terwijl ik aan het praten ben, ‘kijk’ ik met mijn oren constant wat ze aan het doen is,” legt Deenik uit. “Nu hoor ik dat ze fotoalbums uit de kast pakt.” Inmiddels weet zij dat ze bij de opvoeding van haar dochters prima op haar oren en andere zintuigen kan vertrouwen. “Ik heb ogen in mijn rug.”

Babymassage

Tijdens haar eerste zwangerschap voelde Deenik zich nog onzeker of dit zou lukken. Vandaar dat ze bij de aanvraag voor een kraamhulp haar visuele beperking duidelijk onder de aandacht heeft gebracht. “En de kraamverzorgster heeft mij goed geholpen. Ze liet me van alles voelen, zoals Josephine’s gezichtsuitdrukking, of de bultjes als ze uitslag had.” Deenik heeft ook aan babymassage gedaan. “Terwijl de masseuse de technieken uitlegde, vertelde zij meteen wat ze zag. Met massage leer je je kind extra goed kennen.” In het begin vond Deenik het soms vervelend dat ze Josephine niet goed kon zien. “Dan vroeg ik aan mijn man of aan een vriendin wat voor gebaartjes ze maakte wanneer ze in de box lag.” Tegenwoordig is deze behoefte minder. “Ik neem genoegen met wat ik zelf kan zien.”

Appelboom

Vanaf het moment dat Josephine begon te kruipen, moest Deenik haar scherper in de gaten gaan houden. “Eerst had ik altijd precies in de hand welk speelgoed er rondslingerde, maar met twee kinderen is dat lastiger. Sarah komt nu ook het speelgoed van Josephine tegen, waar ze eigenlijk nog te jong voor is. Josephine speelt namelijk veel met van die kleine poppetjes: daar heeft ze de leeftijd voor en daar wil ik haar niet in afremmen. Ik ruim die priegeldingetjes zo goed mogelijk op, maar het blijft spannend.”

Josephine probeert tegenwoordig ook steeds meer uitdagende spelletjes uit. “Laatst wilde ze met een vriendinnetje van school in onze appelboom klimmen. Oh jee!, dacht ik, hoe moet ik ze daar nu vanaf houden? Ik ben toen snel naar binnen gerend, heb een speelgoedboerderij gepakt

Elian Deenik is de moeder van Sarah en Josephine: "Ik moet ze dicht bij me hebben." (Foto: Anne Marie Trovato)

en die op een groot kleed midden in de tuin neergezet. Toen de kinderen die speelgoedboerderij ontdekten, zaten ze binnen de kortste keren op het kleed te spelen en waren ze de appelboom vergeten. Ik ben met mijn daisyspeler op een stoel naast het kleed gaan zitten. Dat is wat ik het beste kan doen: ze dicht bij me hebben zonder hun spel te verstoren."

Kinderwagen

Josephine beseft intussen dat haar moeder slecht ziet. "Toen ze drie was waren we op vakantie in Griekenland. Mijn man zei telkens: 'Pas op het stoepje, hier komt een trappetje, enz.' Thuis hoeft zoiets niet, maar in een nieuwe omgeving wel. Josephine nam het over en ging ook voor stoepjes waarschuwen." Deenik's kinderen leren al doende heel vroeg dat je serieus met het verkeer moet omgaan. "Ik heb ze allebei in een draagzak gehad. Maar toen dat te zwaar werd, moest ik met de kinderwagen gaan lopen en dat vond ik best spannend. Mijn roodwitte stok valt met die kinderwagen onvoldoende op. Josephine weet nu dat we goed moeten opletten bij het oversteken en dat we geen lastige routes lopen als het hard waait, want dan hoor ik het verkeer niet."

Tweetalig

Net als andere moeders leest Deenik haar kinderen graag voor. "Ik vind het dan ook erg jammer dat er nauwelijks kinderboeken in grootletter bestaan. Bij uitzondering heb ik wel eens een vergroting te pakken gekregen, maar die was dan zonder illustraties. Dan

moeten we in het originele boekje de plaatjes erbij zoeken: niet bepaald handig. Ik kan ook met een loep lezen, maar ik heb nog geen loep gevonden die handzaam genoeg is om op bed te gebruiken." Toch doet ze alles om te zorgen dat haar kinderen dit niet als een beperking ervaren. "Door die leesproblemen ben ik zelf verhaaltjes gaan bedenken. Dat vindt Josephine geweldig: ze gaat helemaal op in het verhaal en verzint er zelf van alles bij. Zo geef ik hier een positieve draai aan."

Josephine en Sarah leren van hun moeder hoe ze al hun zintuigen kunnen gebruiken. "Ik ben een mens van geuren en dat krijgen de kinderen mee. Zelfs Sarah staat al in de tuin aan de rozemarijn, tijm en lavendel te ruiken." Als Deenik 's avonds de kinderkamer binnenkomt om één van hen te troosten, doet ze nooit het licht aan. "Ik loop rondjes door de kamer en maak ze vertrouwd met het donker. Voor hen is donker dus niet iets om bang voor te zijn. Een vriendin zei eens: 'Jouw kinderen worden tweetalig opgevoed,' en daar heeft ze gelijk in." ■

» Workshop ouderschap

Meer weten over kinderen opvoeden als slechtziende vader of moeder? Tijdens Ziende(r)ogen - de NVBS-slechtziendendag op 22 januari - kunt u een speciale workshop volgen. Zie voor meer informatie de website www.nvbs.nl of bel met het Landelijk Bureau NVBS, tel: 030-2931141.

Ziende(r)gen